

VİRGÜL (,)

- 1) Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur.

Örnek:

İki katlı, bahçeli, mavi boyalı bir evleri vardı.
Herkes fırtınadan, kardan, soğuktan korkar mı

- 2) Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.

Örnek:

Umduk, bekledik, düşündük.
Sabah erkenden kalktık, kahvaltımızı yaptık.

- 3) Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş öğeleri belirtmek için konur.

Örnek:

Yaşar, o dar ve patika yollardan geçip yıllar önce terk ettiği köyüne özlem dolu bir şekilde dönüyordu.

- 4) Cümle içinde ara sözcükleri ve ara cümleleri ayırmak için kullanılır.

Örnek:

Efendiler, müsaade buyursanız, size bir sorayım.

- 5) Tırnak içinde olmayan aktarma cümlelerinden sonra konur.

Örnek:

Çadırları şu düzlüğe kuralım, dedi.

- 6) Konuşma çizgisinden önce konur.

Örnek:

Ahmet Usta çırağına,
– Evladım 13-14 anahtarı ver, dedi.

- 7) Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren “hayır, yok, evet, peki, pekâlâ, tamam, olur, hayhay, başüstüne, öyle, haydi, elbette...” gibi kelimelerden sonra konur.

Örnek:

Olur, bu yıl tarlaya çavdar ekelim.
Evet, ikimiz de geliyoruz sinemaya.

- 8) Bir kelimenin kendisinden sonra gelen kelime veya kelime gruplarıyla yapı ve anlam bakımından bağlantısı olmadığını göstermek ve anlam karışıklığını önlemek için kullanılır.

Örnek:

Genç doktorun odasını sordu. cümlesinde anlam belirsizliği vardır. Çünkü bu cümlede “Doktor mu genç?” yoksa “Genç biri doktorun odasını mı soruyor?” belli değildir. İşte bu belirsizliği gidermek için genç sözcüğünden sonra virgül kullanılır:

Genç, doktorun odasını sordu.

- 9) Hitap için kullanılan kelimelerden sonra konur.

Örnek:

Sevgili Arkadaşlar, programa hepiniz hoş geldiniz.
Sevgili Kardeşim,
Değerli Arkadaşım,

- Bibliyografik künyelerde yazar, eser, basımevi vb. maddelerden sonra konur.

Örnek:

Cahit Sıtkı TARANCI, Otuz Beş Yaş, Can Yayınları, İstanbul, 1995.

UYARI: Metin içinde tekrarlı bağlaçlardan önce ve sonra virgül konmaz.

Örnek:

Hem gider hem ağılar.
Ya kirayı öde ya da dükkânı hemen boşalt.

UYARI: İki kelimeler arasında virgül konmaz.

Örnek:

Zaman ağır ağır ilerliyordu. (doğru)
Zaman ağır, ağır ilerliyordu. (yanlış)

UYARI: Metin içinde zarf-fiil ekleri (-ip, -meden, -ince, -ken, -dikçe, -erek, -diğince, -meksizin ...) ile oluşturulmuş kelimelerden sonra virgül konmaz. Ama metin içinde art arda gelen zarf-fiil eki almış kelimelerden sonra konur:

Örnek:

Süleyman, yanımızdan koşarak geçti.
Selam verip odasına geçti.
Ancak bir karara varıp, arkadaşına bakarak konuştu.

KISA ÇİZGİ (-)

- 1) Satıra sığmayan sözcükler bölünürken satır sonuna konur.

Örnek:

Soğuktan mı titriyordum, yoksa heyecandan, üzüntüden mi bilmem.

UYARI: Satır sonuna sığmayan kelime ayrılırken sonda tek harf bırakılmaz:

..... a-
raba (yanlış)

.....
araba (doğru)

UYARI: Aralarında ulama olan birleşik kelimeler ayrılırken, bu kelimeler tek bir kelime gibi kabul edilir ve o şekilde hecelenip ayrılır.

Ba-şöğ-ret-men, il-ko-kul, ha-nı-me-li

UYARI: Satır sonuna sığmayan özel kelimenin eki alt satıra yazılmak zorunda kalındığında satır sonunda sadece kesme işareti kullanılır.

.....Aydın'

dan...

2) Ara sözlere ve ara cümleleri ayırmak için kullanılır.

Örnek:

Vatanını –Türkiye'yi– çok özlemişti.

Küçük bir sürü -dört inekle birkaç koyun- köye giren geniş yolun ağzında durmuştu.

3) Dil bilgisinde kökleri ve ekleri ayırmak için konur.

Örnek:

mor–ar–t–acak–lar–mış
yol–cu–lar

4) Fiil kök ve gövdelerini göstermek için kullanılır.

Örnek:

oyna–, ağlat–, bekle–

5) Eklerin başına konur.

Örnek:

Bu cümlede –de eki farklı bir işlevde kullanılmış.

6) Heceleri göstermek için kullanılır.

Örnek:

du–var–da–ki
ak–şam–le–yin

7) Kelimeler veya sayılar arasında “-den...-a, ve, ile, ila, arasında” anlamlarını vermek için kullanılır.

Örnek:

2013–2014 eğitim–öğretim yılı,
Fenerbahçe–Galatasaray karşılaşması
Türkçe–Fransızca Sözlük
Aydın–İzmir karayolundayız.

UYARI: Cümle içinde sayı adlarının yinelenmesinde araya kısa çizgi konmaz.

Örnek:

On on beş dakika önce üç beş kişi buraya geldi.

8) Sıfırdan küçük değerleri göstermek için kullanılır.

Örnek:

–2 °C

9) Matematikte çıkarma işareti olarak kullanılır.

Örnek:

50–20=30

NOKTALI VİRGÜL (;)

1) Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için konur.

Örnek:

Erkek çocuklara Fatih, Osman, Murat; kız çocuklara ise Buse, Meryem, Havva adları verilir.

2) Ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.

Örnek:

At ölür, meydan kalır; yiğit ölür, şan kalır.

3) İki den fazla eş değer ögeleri arasında virgül bulunan cümlelerde öznen den sonra noktalı virgül konabilir:

Örnek:

Bizim öğrencilerimiz; zeki, çalışan, yaratıcıdır.